

Rekening van het jaar 1877.

ONTVANGSTEN :

Aandeel in de bijdragen der leden	Fr.	60 00
Buitengewone toelage van het Algemeen Bestuur.	"	100 00
	Fr.	160 00

UITGAVEN :

De verschillende uitgaven voor inrichtingskosten		
beloopen tot	Fr.	47 00
Blijft dus in kas.	Fr.	122 00

Oudensarde, 31 oktober 1877.

Namens het Bestuur :

De Voorzitter,
L. VERSPIEREN.

De Schrijver-Schatmeester,
C. VAN DE WIELE.

Verslag van 'et Bestuur der Brugsche Afdeeling.

(OCTOBER 1876 — OCTOBER 1877.)

Een blad, dat slechts den naam van schotschrift verdient, de *Écho de Bruges*, was dit jaar onvoorzichtig genoeg om het te beproeven op eene belachelijk overdrevene wijze het Brugsche Willems-Fonds te lasteren en verdacht te maken. De verblindheid ging zoover dat het niet ontzag de namen te noemen onzer bestuurleden om een lichaam aan den laster en een schijn van waarheid aan de logen te geven.

Kwalijk bekwam het den eerroover. Hij wist niet met wien hij den strijd had aangegaan. Op kalmen redeneeren den toon werd hem herhaaldelijk door 5 onzer bestuurleden in zijn eigen blad geantwoord met pleitbrieven ten voordeele van het Willems-Fonds, die volgens de bepaling der wet tot de dubbele lengte van den aanval, 't is te zeggen tot 3 volle kolommen telkens uitweidden. Aldus werd de lasteraar verplicht den lof van en de ware bekendheid met ons Willems-Fonds, gedurende maanden lang, aan zijne lezers op te dienen, die zich niet onthouden konden de harde straf goed te keuren. Dit ging natuurlijk niet zonder weerstand. Maar ook het gerecht was met ons om de rechtvaardigheid onzer zaak te steunen, en verschillende processen werden door den lasteraar verloren, die zich wel wachten zal nog te herbeginnen.

Het beste echter is dat zijn doel om ons nadeel aan te brengen bij slot van rekening bleek gemist te zijn. Ver van te verminderen, heeft het getal onzer inschrijvers, na de gewone golvingen, zich verheven tot het cijfer van 240, zooals in de verslagen van dit jaar zal voorkomen.

Alleen de karige toestand onzer geldkas, na de hooge kosten van eerste inrichting, heeft ons belet ook onze werkzaamheden op eene hoogere schaal te ontwikkelen. Maar wij mogen zeggen dat wij, met den stand der zaken te houden zooals hij was, alreeds prachtig werk verrichten. Immers ons verslag van den vorigen jaargang schittert voordeelig uit onder die van andere Afdeelingen en 't is niet zonder reden dat het Gentsche middenbestuur ons geluk wenschte over den vasten gang onzer kunststrevingen, over het menigvuldige dat wij verrichtten in Brugge tot heropbeuring van den ingesluimerden Vlaamschen geest, met een woord over de geheele rei onzer veelzijdige werkzaamheden.

Gelijk voorheen bleven de concert-voordrachten het voornaamste dat ons openbaar onderscheidde. Vijf zulke avondfeesten werden gegeven.

Op 6 november hoorden wij den heer J. SABBE over : *De gezusters Loveling, als dichtersessen.*

Op 31 December, den heer Prof. MICHEELS van Gent, over het lieve gedicht : *De gouden bruiloft.*

Op 21 Januari, den heer G. D. MINNAERT van Gent, over *Kunst- en schoonheidszin.*

Op 4 Maart, den heer P. BENOIT van Antwerpen, over *Het nationaal beginsel in de muziek.*

Op 22 April, den heer EMANUEL HIEL van Brussel, met de voorlezing van *eenige zijner gedichten.*

Voor het muzikaal gedeelte liet de medehulp, die wij, bij den eersten oproep, verkregen, ons toe buitengewoon schitterende avondstonden in te richten.

Mevrouw Van Santen-Lepla van Gent, Mejufvrouw Mina Sleenckx van Antwerpen, als kunstzangeressen, Mej^{en} Maria Simonis de Berlaere en Van Severen, als pianisten, hebben onder dit opzicht al onzen dank verdiend.

Ook het jufvrouwenkoraal, dat altijd met zooveel genoegen werd aanhoord, ontbrak ons niet.

Als zangers stonden ons ter zijde de heeren Delannoy van Gent, K. Dumon, B. Priem en Alf. Mestdag van Brugge en de geliefde dichter-componist G. Antheunis van Thorhout.

Aan bovengenoemden alsmede aan Mej. Simonis de Berlaere en de heeren K. Lams en Ivo Hugo, zijn wij het schuldig in onze kunstfeestjes prachtwerken te hebben kunnen opvoeren als de scheppingen van Beethoven, Mozart, Boccherini, Hummel en Servais.

't Spreekt van zelf dat de ziel van heel dit kunstgedeelte altijd voortdurend de man was die ons zoo trouw als zedig in alle omstandigheden ter zijde bleef. 'k Heb onzen vriend Van Gheluwe genoemd.

Kring van het Willems-Fonds. — Hier zijn wij verplicht te bekennen dat, alhoewel niet vervallend, de regelmatige vergaderingen van onzen Kring niet zoo druk gevolgd bleven als het vorige jaar.

Niettemin hebben wij schitterende en aangename avonden te danken gehad aan onze gewone zangers en spelers, waarbij de heeren Lams, Jul. Goetinck, De Jaegher, Van der Schaege, De Coninck en bijna ononderbroken de heer Storie zich zijn komen voegen. Ook de heeren Edm. Mertens, van Antwerpen, D. Priem, K. De Poortere en voornamelijk onze voorzitter hebben door kunstgesprekken, wetenschappelijke proefnemingen of voordrachten veel bijgebracht om onze Maandag-vereenigingen haar nuttig en aangenaam karakter te behouden.

Stellige beloften van de heeren Mertens en Coopman hebben ons het vooruitzicht geopend, dat, onder kunstopzicht vooral, onze vergaderingen dezen winter in glans en degelijkheid en dus ook in bijval nog zullen winnen.

De Kring van het Willems-Fonds, die zooveel in Brugge bijbracht tot het heropwekken van den Vlaamschen geest, heeft natuurlijk geene gelegenheid laten ontsnappen om aan elke betooging van dien geest alhier kracht en luister bij te zetten.

Door den heer Mertens met onze koorzangafdeeling bij te staan in de uitvoering zijner Nederlandsche opera *Liederik de rentmeester*, door hem, bij de tweede vertooning van dit zangspel, eene prachtige kroon aan te bieden, heeft onze Afdeeling willen doen klinken dat het haar verlangen is, naast het dieper en dieper vervallende Fransche muziektoneel, eene plaats te zien inruimen voor het Nederlandsche zangspel, om terzelfder tijd aan onze Vlaamsche bevolking een recht te laten wedervaren, en aan onze kunstenaars een veld van schepping te openen

waar zij beloven te zullen schitteren. Wij hebben 't wel in onze woorden en bedoelingen gelegd dat hier geene aalmoes, maar een rechtmatig deel der gunsten wordt gevraagd, geen overschot van ruimte, tusschen de Fransche vertooningen in « als 't past bi appetite », en voor een bijzonder nog te vormen publiek, maar de verschuldigde helft der dagen binnen de gewone vertooningenreeks, en voor hetzelfde publiek der abonneuten. Aldus moet de luidgeroemde gelijkheid, die tot nog toe slechts in woorden bestond, eene daadzaak worden. Deze zaak is nu aangelegd en zal het aan ons niet te wijten hebben als zij niet door-gedreven wordt.

Wanneer op 15 Juli laatstleden de Breidel-commissie de kringen en maatschappijen van Vlaamsch België opriep tot het vieren der 575^e verjaring der Gulden-Sporen-zege, dan heeft onze kring zich spoedig bij deze gedachte aangesloten, en te midden der honderd toegestroomde maatschappijen eervol zijne plaats ingenomen als een blijk dat hij ook het zijne zal bijbrengen tot het verwezenlijken der hoofdgedachte die aan dit feest tot grondslag diende : het vereeuwigen der gemeentegrootheid in een gedenkteeken aan Breidel en De Coninc.

Bij eene diep treurige gelegenheid werd het Willems-Fonds tot eene derde openbare betooging opgeroepen.

Een man, dien wij als Vlaming niet minder dan als mensch vereeren mochten, een hooge ambtenaar, die in ons midden als een vriend verkeerde en zijne gemeenzaamheid zoo vertrouwelijk met onze nederigheid wist gelijk te stellen, een strijdgenoot, die aan al onze strevingen de kracht van zijn gezag hechte : Gouverneur Vrambout werd ons door de dood schielijk ontrukkt.

Wij zouden aan al de plichten der erkentelijkheid te kort zijn gebleven, waren wij niet vooraan getreden in de

rouwbetooging ter vereering van den duurbaren afgestorvene. Bij omzendbrief riepen wij al onze inschrijvers op tot bijwoning der begrafenisplechtigheid (6 augusti), en op het graf bracht onze voorzitter eene dankbare hulde aan de nagedachtenis van den voortreffelijken man, in wien niet alleen Brugge en West-Vlaanderen, maar onze geheele volksbeweging werd getroffen. Ziehier hoe hij zich uitdrukte :

« MIJNE HEEREN,

« De Brugsche Afdeeling van het *Willems-Fonds* legt mij den droevigen last op, in naam der Brugsche flaminganten, een laatste vaarwel te zeggen tot den ambtenaar die, een der eersten sedert 1830, in het openbaar en officiëel zijne genegenheid voor onze taal en voor onzen stam heeft laten blijken.

« Anderen hebben u gezegd wat M. Vrambout geweest is als hoofd der provincie en hebben de verschillende tijdperken van zijn openbaar leven herdacht; ik wil u spreken over den Vlaamschgezinde, over het lid van het *Willems-Fonds*.

« Geboren te Poperinge, in die grondig Vlaamsche streek, was M. Vrambout geen van diegenen, die met de moedermelk het misprijzen der vaderlandsche taal ingezogen hebben : toen hij school ging, hield een herstellend Staatsbestuur krachtdadig de hand aan het onderwijs der Nederlandsche taal. De gebeurtenissen van 1830 en de ongunst, waarin onze taal dan verviel, waren onmachtig om in het hart des jongen mans den eerbied voor de spraak der vaderen te dooven.

« Niet eene uiting van het Vlaamsche gedacht was er die hem onverschillig liet, en elke gelegenheid nam hij te baat om Nederlandsch te spreken in het openbaar. Er was daar

moed toe noodig, in dien tijd vooral wanneer men verwaand of onwetend genoeg was om onze taal op den rang der *patois* te stellen.

« Maar het is vooral sedert hij Gouverneur was geworden dat M. Vrambout openlijk en met invloed zijne Vlaamsch-gezinde gevoelens kon uitdrukken. En, — zij het hem ter eere gezegd! — het gebeurde toch niet zonder hinderpalen te overschrijden en, bij wijlen, weezin op te wekken, die kon gevaarlijk worden voor zijnen persoonlijken stand.

« Is het noodig hier aan te halen dat hij het initiatief nam tot het oprichten van een standbeeld aan « *den vader der Dietsche dichters algader* »?

« Aan hem ook heeft Brugge het te danken dat binnen zijne wallen het Nederlandsch Taalcongres in 1862 werd gehouden, waarin eens en vooral de eenheid van spelling werd aangenomen en alzoo een onderscheid verdween dat men staande hield om het Nederlandsch in Hollandsch en in Vlaamsch te verdeelen.

« Bij die gelegenheid was het dat M. Vrambout door Z. M. den Koning der Nederlanden verheven werd tot den rang van Groot-Officier der Eikenkroon.

« Als cerevoorzitter van het Congres, sprak hij in tegenwoordigheid der letterkundige beroemdheden van Noord- en Zuid-Nederland verscheidene redevoeringen uit, die levendig werden toegejuicht.

« Sedertdien vond hij geene dier schitterende gelegenheden meer om zijne diepe verkleefdheid aan de nationale zaak te bewijzen, maar hoe trouwhartig een vriend was hij niet in den dagelijkschen strijd! Wat onverpoosde ijver van zoodra de Nederlandsche zaak den steun zijner overheid of zijnen hoogen invloed behoeft!

« Wanneer de Brugsche Afdeeling van het *Willems-Fonds* werd gesticht, was hij een der eersten om er deel aan te

nemen. Wie herdenkt niet zijne vlijt tot het bijwonen van onze Concert-Voordrachten? Door zijn voorbeeld droeg hij voor een goed deel bij om het puik der Brugsche burgerij onze zondagsche zittingen te doen bijwonen.

« Herinnert ge u allen de goedwillige eenvoudigheid, waarmede hij, nu en dan, in onze wekelijksche vergaderingen kwam deelnemen, en hoe hij belang stelde in onze kleine vrienden-voordrachten en onze uitvoeringen van kamermuziek?

« En — een helaas! te weinig gevolgd voorbeeld gevende, — legde hij zich als een plicht op, geregeld de vertooningen van Nederlandsche tooneelwerken met zijne tegenwoordigheid te vereeren; genoeg inziende hoe 't Vlaamsch volk slechts een tooneel bezitten zal, wanneer de hoogere stand er belang in zal stellen.

« Nog maar weinige dagen vóór zijne dood, gaf hij een laatste bewijs zijner belangstelling in onze zaak door, in den provincialen Raad, de vraag te ondersteunen tot het bekomen eener toelage voor het aanstaande festival van Nederlandsche muziek.

« Ik zou de lijst der diensten, door den betreurden doode aan de nationale zaak bewezen, veel langer kunnen maken; het zij genoeg te zeggen dat M. Vrambout immer en in alles een overtuigde en onwrikbare Vlaming was en dat hij nooit, in de hooge bediening waartoe hij geklommen was, zijne eerste neigingen verloochende.

« Het is dat de Vlaamsche beweging geen voetbank was voor zijne eerzucht, evenmin eene zaak van enkele schriftliefhebberij. Hij wist dat onder de uitingen van kunst en letterkunde het harte zelf der Vlaamsche natie klopte. Hij begreep dat er in Vlaanderen een volk op te beuren, eene nationaliteit te herstellen was.

« In congressen en geleerde vergaderingen, verloor hij

nooit uit het oog dat al wat voor de tale geschiedde, voor het volk werd gedaan, en dat de herstelling eener spraak de herwaking is van het gevoel der volkseigenwaarde!

« Daarom is het, Mijne Heeren, dat de nagedachtenis van M. Vrambout in ons levendig blijven zal als die van een vaderlandsch man. Zijn naam zal een van die zijn, welke Vlaanderen in zijn geheugen houden en ten dage der overwinning verheerlijken zal!

« Zijn voorbeeld zal ons sterken in den strijd, dien wij voeren tegen den geest van centralisatie, en het zal ons, en onze nakomers, de noodige krachten geven om ons edel, maar zoo diep ongelukkig vaderland zijnen vorigen roem en zijnen vorigen voorspoed te doen terugschikken! »

Koorafdeeling. Engelsche les. Bibliotheek. — Wij hebben reeds gezegd dat onze Koorafdeeling ijverig medewerkte tot de opvoering van het zangspel *Liederik*. Dit verhinderde haar natuurlijk buiten die taak ander werk te verrichten. Haar aandeel in de vertooning van die opera vergoedte zulks ruimschoots en strekt het Willems-Fonds tot eere.

De Engelsche lessen bleven druk en met voorliefde gevolgd, tot eene onpasselijkheid van den leeraar, M. Schoofs, den regelmatigen gang voor een tijdlang kwam onderbreken. Thans echter hebben zijne leerlingen hunnen dank bewezen aan den ijverigen professor door een prachtig geschenk en zich aldus weer bij hem aanbevolen voor de voortzetting van den leergang. De lessen zijn dan ook dadelijk herbegonnen en verheugen zich in een bijval die ongetwijfeld de verkleefdheid van den heer Schoofs met de beste uitslagen zal kronen.

Reglement. — In het Reglement zijn eenige veranderingen gebracht. De voornaamste is het onderwerpen aan eene bal-lotterij van de toetreding nieuwer inschrijvers. Zulks werd door plaatselijke noodwendigheden in verschillende Afdeelingen noodig geacht.

Rekening. — Ziehier den staat onzer kas :

ONTVANGSTEN.

	Fr.	C.	Fr.	C.
Aandeel in de bijdragen der leden 1876 (slot).	48	„		
Aandeel in de bijdragen der leden 1877. . . .	588	„		
Hulpgeld van den kring „ Brugge Vooruit „				
1876	200	„		
Hulpgeld van het Algemeen Bestuur	150	„		
Schaal in de voordrachten	19	89		
			1,005	89

UITGAVEN.

Te kort van 1876	103	33		
Concert-voordrachten	203	„		
Bode	100	„		
Drakkosten	276	53		
Muziek en inschrijvingen.	31	61		
Meubelen en lokaal	133	89		
Algemeene kosten	195	85		
			1,050	24
Schadig slot			44	44

Behalve deze uitgaven heeft onze Afdeeling nog een aantal schulden te keeren, te zamen tot ongeveer 1200 fr. beloopende. Zulke toestand zou haast hopeloos schijnen, indien geene stellige vooruitzichten voorhanden waren om er onze Afdeeling uit te redden.

Bestuur der Brugsche Afdeeling voor 1877-78.

Eere-voorzitter, E. JOORIS; voorzitter, AUG. VAN DER MEERSCH; onder-voorzitter, L. SCHOOFs; schrijver-schatmeester, R. SERESIA; gelast met de voordrachten, J. SABBE; leden, GRAAF E. MOLES LE BAILLY, B. MORTIER, K. DE POORTERE, BRASSEUR, L. HINDERYCKX, J. VAN DER GHINSTE, L. VAN GHELUWE.